

Dış Ticaret İstatistikleri, Eylül 2022 (27.10.2022)

Eylül ayında genel ticaret sistemine göre ihracat %9,2, ithalat %38,1 arttı

Türkiye İstatistik Kurumu ile Ticaret Bakanlığı iş birliğiyle genel ticaret sistemi kapsamında üretilen geçici dış ticaret verilerine göre; ihracat 2022 yılı Eylül ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %9,2 artarak 22 milyar 612 milyon dolar, ithalat %38,1 artarak 32 milyar 208 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Eylül döneminde ihracat %17,0, ithalat %40,4 arttı

Genel ticaret sistemine göre ihracat 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %17,0 artarak 188 milyar 152 milyon dolar, ithalat %40,4 artarak 271 milyar 249 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Aylara göre dış ticaret, Eylül 2022

		(Milyon ABD \$)						
Aylar	Yıl	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış ticaret dengesi		İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)
		Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
Ocak- Eylül	2021	160 812		193 235		- 32 423		83,2
	2022	188 152	17,0	271 249	40,4	- 83 097	156,3	69,4
Eylül	2021	20 716		23 322		- 2 607		88,8
	2022	22 612	9,2	32 208	38,1	- 9 595	268,1	70,2

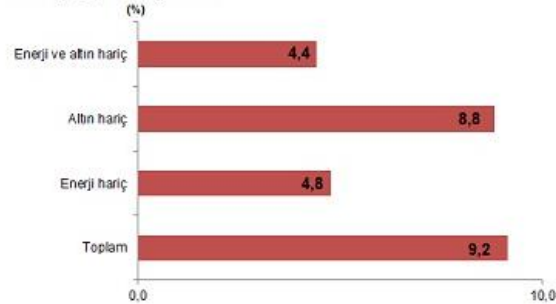
Eylül ayında enerji ürünleri ve altın hariç ihracat %4,4, ithalat %10,9 arttı

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ihracat, 2022 Eylül ayında %4,4 artarak 19 milyar 901 milyon dolardan, 20 milyar 779 milyon dolara yükseldi.

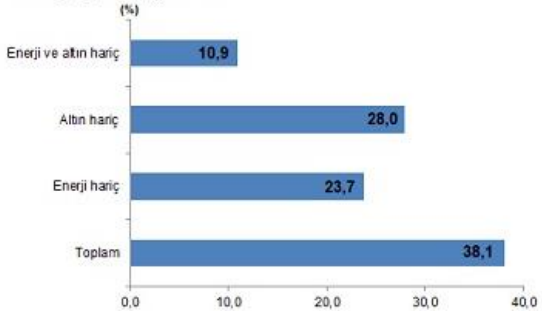
Eylül ayında enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç ithalat %10,9 artarak 18 milyar 571 milyon dolardan, 20 milyar 602 milyon dolara yükseldi.

Enerji ürünleri ve parasal olmayan altın hariç dış ticaret fazlası Eylül ayında 177 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret hacmi %7,6 artarak 41 milyar 381 milyon dolar olarak gerçekleşti. Söz konusu ayda enerji ve altın hariç ihracatın ithalatı karşılama oranı %100,9 oldu.

İhracat gelişim hızı, Eylül 2022 (%)

İthalat gelişim hızı, Eylül 2022 (%)

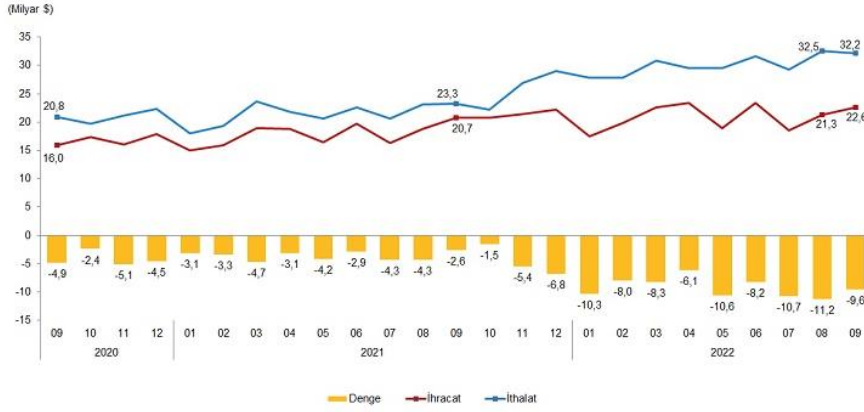
Dış ticaret açığı Eylül ayında %268,1 arttı

Eylül ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %268,1 artarak 2 milyar 607 milyon dolardan, 9 milyar 595 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Eylül ayında %88,8 iken, 2022 Eylül ayında %70,2'ye geriledi.

Dış ticaret açığı Ocak-Eylül döneminde %156,3 arttı

Ocak-Eylül döneminde dış ticaret açığı %156,3 artarak 32 milyar 423 milyon dolardan, 83 milyar 97 milyon dolara yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Ocak-Eylül döneminde %83,2 iken, 2022 yılının aynı döneminde %69,4'e geriledi.

İhracat, ithalat ve dış ticaret dengesi, Eylül 2022

Eylül ayında imalat sanayinin toplam ihracattaki payı %95,3 oldu

Ekonomik faaliyetlere göre ihracatta, 2022 Eylül ayında imalat sanayinin payı %95,3, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %2,6, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı %1,5 oldu.

Ocak-Eylül döneminde ekonomik faaliyetlere göre ihracatta imalat sanayinin payı %94,7, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %2,9, madencilik ve taşocakçılığı sektörünün payı %1,9 oldu.

Eylül ayında ara mallarının toplam ithalattaki payı %80,3 oldu

Geniş ekonomik gruplar sınıflamasına göre ithalatta, 2022 Eylül ayında ara mallarının payı %80,3, sermaye mallarının payı %11,1 ve tüketim mallarının payı %8,5 oldu.

İthalatta, 2022 Ocak-Eylül döneminde ara mallarının payı %81,4, sermaye mallarının payı %10,7 ve tüketim mallarının payı %7,8 oldu.

Sektörlere göre dış ticaret, Eylül 2022

Sektörler	(Milyon ABD \$)									
	Eylül				Ocak- Eylül					
	2021		2022		2021		2022			
Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	Değişim (%)	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)	Değişim (%)	
İhracat (FOB)										
Toplam	20 716	100,0	22 612	100,0	9,2	160 812	100,0	188 152	100,0	17,0
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	593	2,9	597	2,6	0,7	4 851	3,0	5 434	2,9	12,0
Madencilik ve taşocakçılığı	403	1,9	330	1,5	-18,1	3 040	1,9	3 509	1,9	15,4
İmalat	19 598	94,6	21 549	95,3	10,0	152 082	94,6	178 163	94,7	17,1
Diğer	122	0,6	136	0,6	11,9	839	0,5	1 047	0,6	24,7
İthalat (CIF)										
Toplam	23 322	100,0	32 208	100,0	38,1	193 235	100,0	271 249	100,0	40,4
Sermaye (yatırım) malları	2 996	12,8	3 574	11,1	19,3	26 224	13,6	28 952	10,7	10,4
Ara (ham maddede) malları	18 198	78,0	25 860	80,3	42,1	148 084	76,6	220 844	81,4	49,1
Tüketim malları	2 094	9,0	2 751	8,5	31,4	18 617	9,6	21 261	7,8	14,2
Diğer	34	0,1	22	0,1	-35,1	311	0,2	192	0,1	-38,1

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

ISIC: Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sınay Sınıflaması

BEC: Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması

Eylül ayında en fazla ihracat yapılan ülke Almanya oldu

Eylül ayında ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 2 milyar 3 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 1 milyar 378 milyon dolar ile ABD, 1 milyar 277 milyon dolar ile Irak, 1 milyar 205 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 1 milyar 147 milyon dolar ile Rusya Federasyonu takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %31,0'ını oluşturdu.

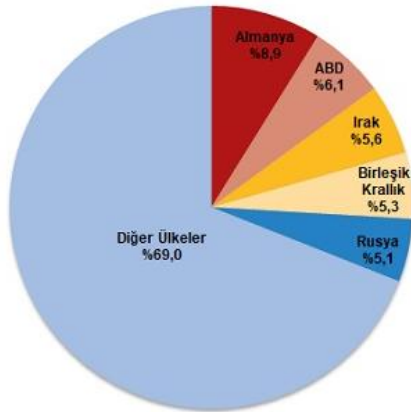
Ocak-Eylül döneminde ihracatta ilk sırayı Almanya aldı. Almanya'ya yapılan ihracat 15 milyar 777 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 12 milyar 746 milyon dolar ile ABD, 9 milyar 885 milyon dolar ile Irak, 9 milyar 801 milyon dolar ile Birleşik Krallık, 9 milyar 268 milyon dolar ile İtalya ve takip etti. İlk 5 ülkeye yapılan ihracat, toplam ihracatın %30,5'ini oluşturdu.

İthalatta ilk sırayı Rusya Federasyonu aldı

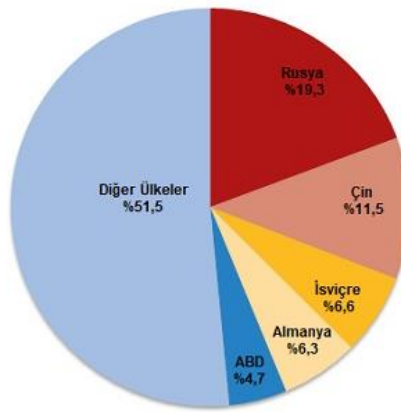
İthalatta Rusya Federasyonu ilk sırayı aldı. Eylül ayında Rusya Federasyonu'ndan yapılan ithalat 6 milyar 226 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 3 milyar 709 milyon dolar ile Çin, 2 milyar 129 milyon dolar ile İsviçre, 2 milyar 37 milyon dolar ile Almanya, 1 milyar 512 milyon dolar ile ABD izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %48,5'ini oluşturdu.

Ocak-Eylül döneminde ithalatta ilk sırayı Rusya Federasyonu aldı. Rusya Federasyonu'ndan yapılan ithalat 44 milyar 638 milyon dolar olurken, bu ülkeyi sırasıyla; 31 milyar 742 milyon dolar ile Çin, 17 milyar 364 milyon dolar ile Almanya, 11 milyar 807 milyon dolar ile ABD, 10 milyar 330 milyon dolar ile İtalya izledi. İlk 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın %42,7'sini oluşturdu.

Ülkelere göre ihracat, Eylül 2022

Ülkelere göre ithalat, Eylül 2022

Grafikteki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ihracat %0,8 arttı

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre; 2022 yılı Eylül ayında bir önceki aya göre ihracat %0,8 artarken, ithalat %1,3 azaldı. Takvim etkilerinden arındırılmış seriye göre ise; 2022 yılı Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %9,5, ithalat %38,9 arttı.

Yüksek teknoloji ürünlerin imalat sanayi ihracatı içindeki payı %2,6 oldu

Teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri, ISIC Rev.4 sınıflaması içinde yer alan imalat sanayi ürünlerini kapsamaktadır. Eylül ayında ISIC Rev.4'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %95,3'tür. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %2,6'dır. Ocak-Eylül döneminde ISIC Rev.4'e göre imalat sanayi ürünlerinin toplam ihracattaki payı %94,7'dir. Ocak-Eylül döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ihracatı içindeki payı %2,8'dir.

Eylül ayında imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %73,5'tir. Yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %9,1'dir. Ocak-Eylül döneminde imalat sanayi ürünlerinin toplam ithalattaki payı %70,5'tir. Ocak-Eylül döneminde yüksek teknoloji ürünlerinin imalat sanayi ürünleri ithalatı içindeki payı %9,7'dir.

Teknoloji yoğunluğuna göre imalat sanayi ürünleri dış ticareti, Eylül 2022

Teknoloji yoğunluğu	Eylül						Ocak-Eylül					
	2021		2022		Değişim (%)	2021		2022		Değişim (%)		
	Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)		Değer	Pay (%)	Değer	Pay (%)			
İhracat (FOB)												
Toplam imalat sanayi	19 598	100,0	21 549	100,0	10,0	152 082	100,0	178 163	100,0	17,1		
Yüksek teknoloji ürünler	547	2,8	564	2,6	3,3	4 531	3,0	4 968	2,8	9,7		
Orta yüksek teknoloji ürünler	6 224	31,8	7 197	33,4	15,6	51 564	33,9	58 791	33,0	14,0		
Orta düşük teknoloji ürünler	6 366	32,5	6 740	31,3	5,9	46 420	30,5	57 041	32,0	22,9		
Düşük teknoloji ürünler	6 461	33,0	7 048	32,7	9,1	49 568	32,6	57 363	32,2	15,7		
İthalat (CIF)												
Toplam imalat sanayi	18 092	100,0	23 682	100,0	30,9	150 453	100,0	191 328	100,0	27,2		
Yüksek teknoloji ürünler	2 222	12,3	2 152	9,1	-3,2	19 214	12,8	18 482	9,7	-3,8		
Orta yüksek teknoloji ürünler	8 247	45,6	9 208	38,9	11,7	69 335	46,1	80 247	41,9	15,7		
Orta düşük teknoloji ürünler	5 503	30,4	9 384	39,6	70,5	45 644	30,3	68 538	35,8	50,2		
Düşük teknoloji ürünler	2 120	11,7	2 939	12,4	38,6	16 260	10,8	24 051	12,6	48,0		

Tablodaki rakamlar, yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürün Grupları Sınıflaması Eurostat tarafından NACE Rev.2 sınıflaması baz alınarak hazırlanmış, ISIC Rev.4 sınıflamasına uyarlanmıştır.

Özel ticaret sistemine göre ihracat 2022 yılı Eylül ayında 20 milyar 633 milyon dolar oldu

Özel ticaret sistemine göre, 2022 yılı Eylül ayında, ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre %5,5 artarak 20 milyar 633 milyon dolar, ithalat %35,4 artarak 30 milyar 188 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Eylül ayında dış ticaret açığı %248,9 artarak 2 milyar 739 milyondan, 9 milyar 555 milyona yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Eylül ayında %87,7 iken, 2022 Eylül ayında %68,3'e geriledi.

İhracat 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde 175 milyar dolar oldu

Özel ticaret sistemine göre ihracat, 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre %14,8 artarak 175 milyar dolar, ithalat %37,7 artarak 225 milyar 674 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Ocak-Eylül döneminde dış ticaret açığı %142,0 artarak 33 milyar 330 milyondan, 80 milyar 674 milyona yükseldi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Ocak-Eylül döneminde %82,1 iken, 2022 yılının aynı döneminde %68,4'e geriledi.

Özel ticaret sistemine göre dış ticaret, Eylül 2022

		(Milyon ABD \$)						
Aylar	Yıl	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış ticaret dengesi		İhracatın ithalatı karşılama oranı (%)
		Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
Ocak- Eylül	2021	152 404		185 734		- 33 330		82,1
	2022	175 000	14,8	255 674	37,7	- 80 674	142,0	68,4
Eylül	2021	19 562		22 301		- 2 739		87,7
	2022	20 633	5,5	30 188	35,4	- 9 555	248,9	68,3